
Fafo-frokost 27. september 2019
Presentasjon av ny rapport
Niri Talberg, Fafo

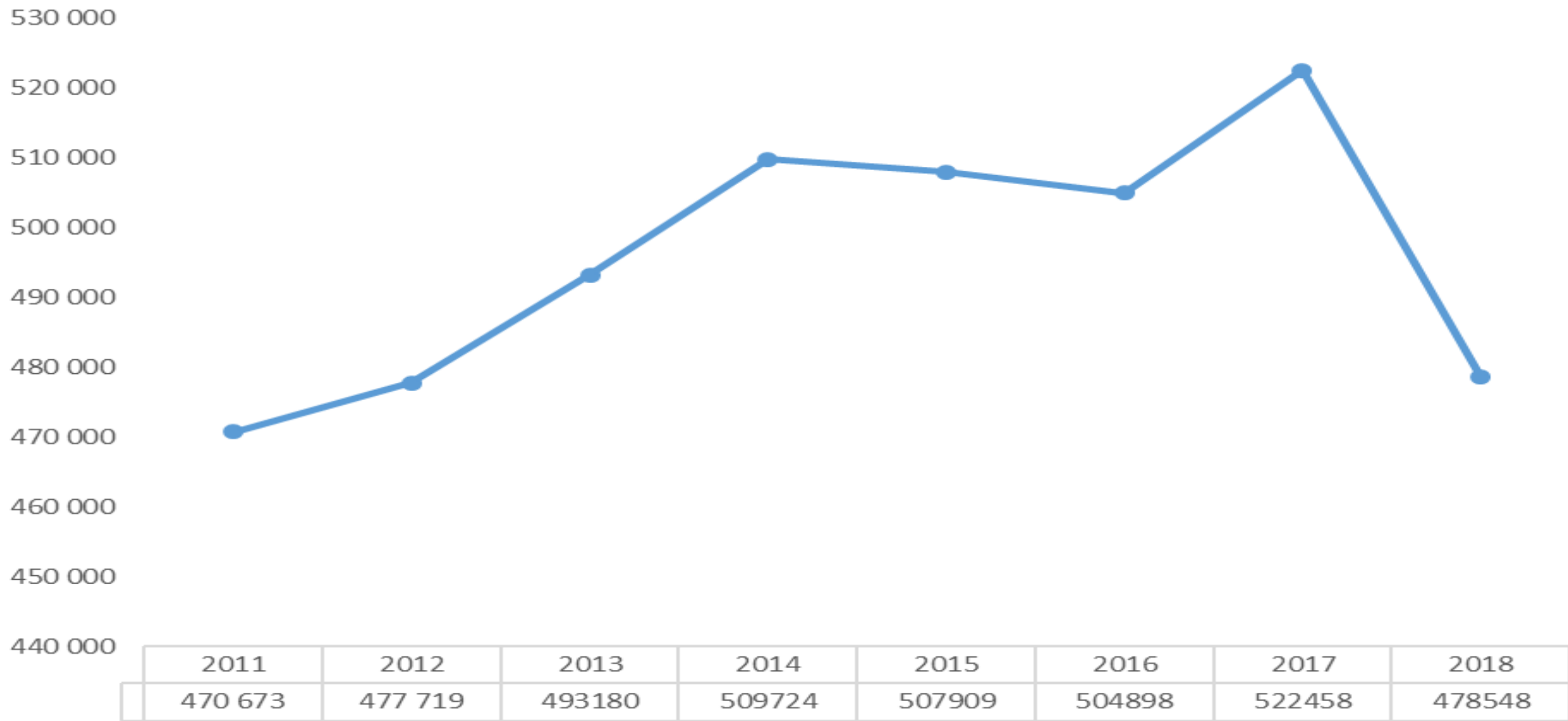
Hva er et studieforbund?

- Ideelle organisasjoner som er demokratisk oppbygd og som utfører oppgaver innen voksenopplæring.
- Beskyttet tittel, må godkjennes etter Lov om voksenopplæring.
- Vi har 14 studieforbund i Norge og alle er medlemmer av interesseorganisasjonen Vokseopplæringsforbundet.
- Studieforbundene må ha aktivitet i minst 15 fylker og ha rapportert minst 40 000 kurstimer per år de siste to årene. Per nå er de underlagt Kunnskapsdepartementet, men ordningen er foreslått delt mellom Kunnskapsdepartementet og Kulturdepartementet.

Studieforbundenes mål

- Styrke demokratiet
- Bidra til bærekraftig utvikling
- Engasjere og utvikle aktive medborgere
- Fremme integrering og styrke kulturelt mangfold
- Supplere det offentlige utdanningssystemet
- Motivere til kompetanseutvikling og være en selvstendig arena for læring

Antall deltakere* på kurs i regi av Studieforbund 2011-2018

Tall hentet fra SSB.no 04.04.19.

4 hovedspørsmål

- Hvilke forskjeller mellom personer med kort og lang utdanning finner vi i andel kursdeltakere, motivasjon og læringsutbytte?
- Beskriver personer med kort utdanning at kursene gir dem et nytt og mer positivt møte med en teoretisk læringsarena?
- Hvordan opplever kursdeltakere og lærere/instruktører de økonomiske rammevilkårene for kursene? Hva mener lærere/instruktører at ville ha skjedd dersom kursene ikke hadde fått offentlig støtte?
- I hvilken grad framstår studieforbundene som synlige, og hvilken rolle spiller de for henholdsvis lærere/instruktører og kursdeltakere?

Data

Deltatt på 5 kurs, observert en kurskveld, fokusgruppeintervju med kursdeltakerne og individuelle intervjuer med lærerne/instruktørene og en nøkkelperson.

To spørreundersøkelser:

4500 svar fra kursdeltakere,

1500 svar fra lærere/instruktører.

3 åpne spørsmål fra spørreundersøkelsene

1. Har du noen **råd**/kommentarer **til myndighetene** angående studieforbundene?
2. Har du noen eksempler/**historier** fra noe du har opplevd på kurs som har gjort inntrykk på deg?
3. Er det **noe du vil si til slutt**?

Det ga 167 sider tettpakket tekst, dere skal få noen eksempler.

Historie

At jeg er blitt tryggere i mitt verv som hovedtillitsvalgt og har fått en mye bedre forståelse av viktigheten med den jobben jeg skal utføre.

Deltaker

Jeg ser at det kursdeltakerne lærer på kursene blir aktivt brukt i deres rolle som tillitsvalgt.

Instruktør

Historie

Jeg laget bunad i konfirmasjonsgave til min datter, veldig fornøyd med resultatet. Beltestakk med forkle og skjorte på 12 kvelder og mye hjemmelekse var krevende og kjempegøy.

Deltaker

Gleden ved opplevelse av mestring - kursdeltagere som har sydd bunad enten til seg selv eller til en i familien. Gleden og stoltheten fra en som har fått en bunad gjør inntrykk.

Instruktør

Historie

Dette var et kurs for innvandrere og norske i tillegg til at det var et håndverkskurs. Jeg lærte veldig mye av samværet med innvandrerne, og fikk bidra til at de lærte norsk i en god atmosfære.

Deltaker

At folk som har hatt dårlig forhold til skole, har blitt interessert i faget i løpet av kurset.

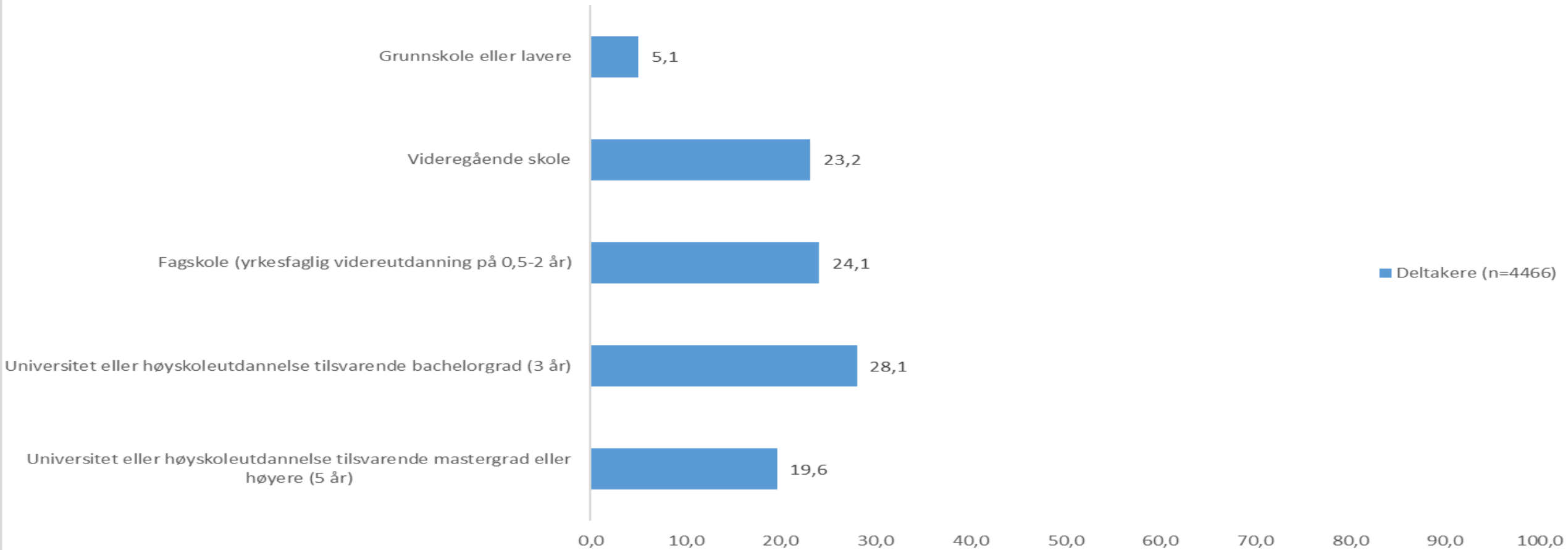
Instruktør

Nye muligheter for personer med kort utdanning?

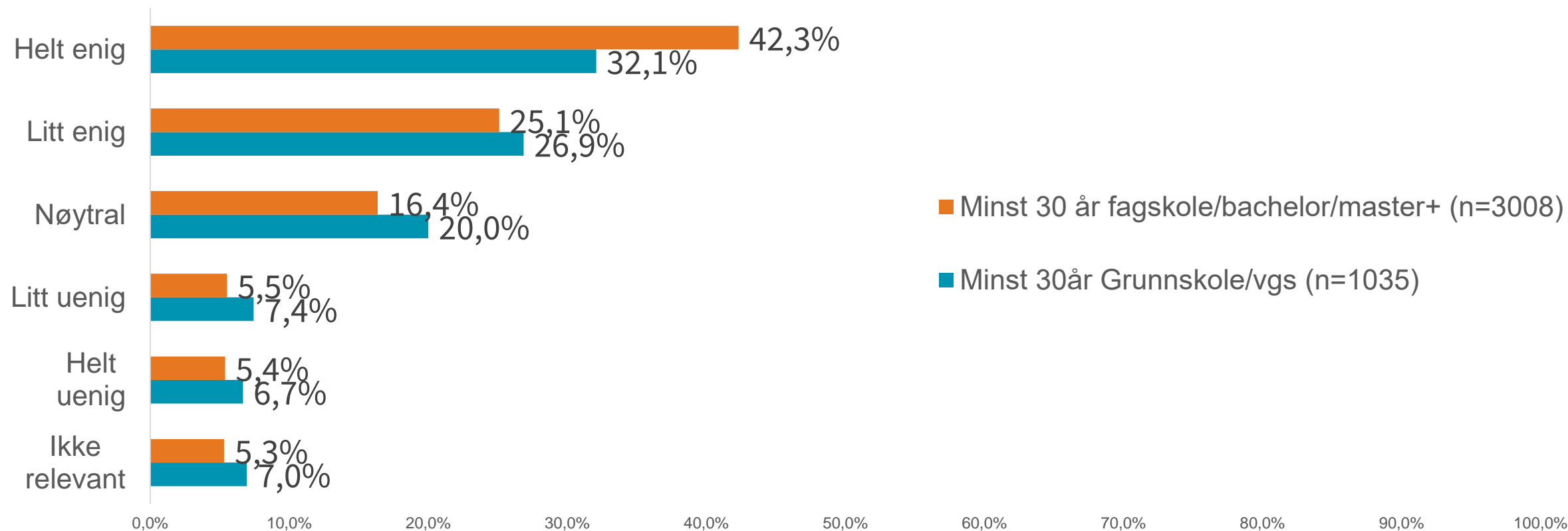
- I nasjonal kompetansestrategi for 2017-2021 understrekes det at studieforbund kan nå frem til personer som til vanlig ikke oppsøker det offentlige utdanningssystemet (s.9).
- Like fullt er dette en gruppe som er underrepresentert blant kursdeltakerne.

Utdanningsbakgrunn deltakere

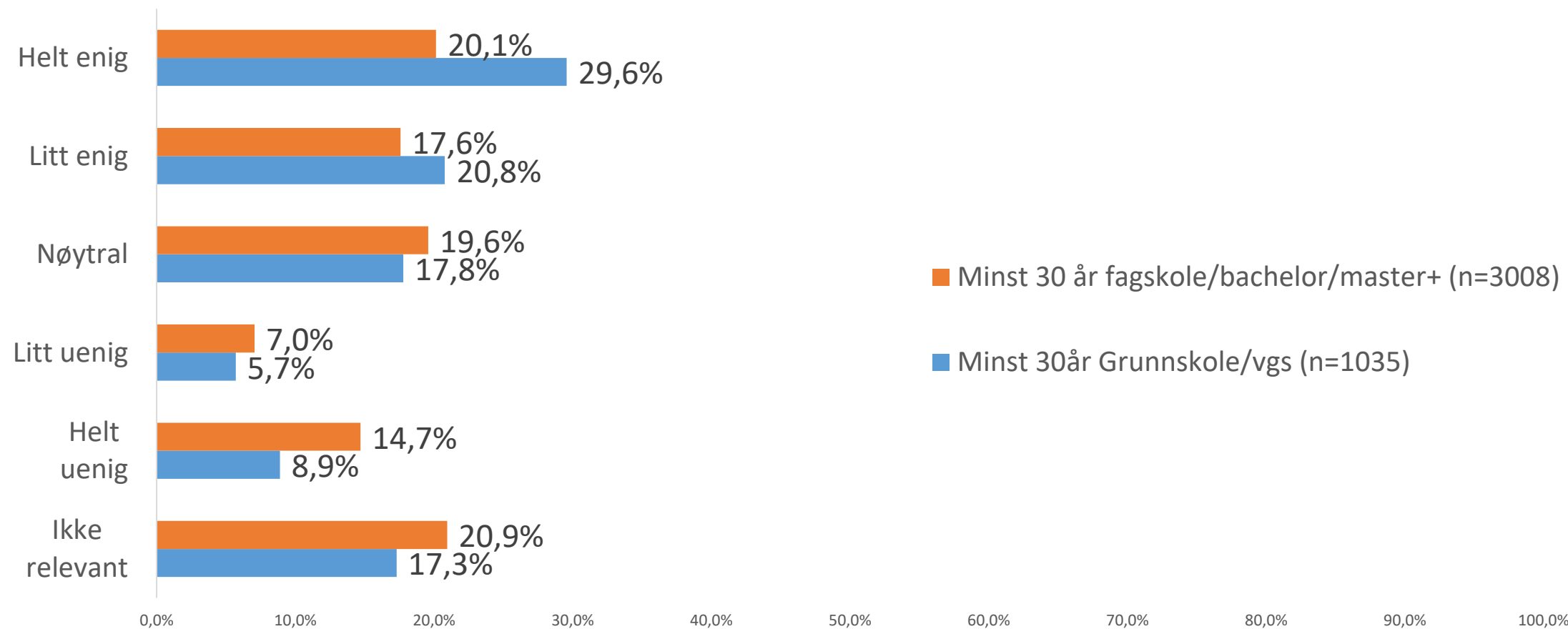
Hva er din høyeste fullførte utdanning?

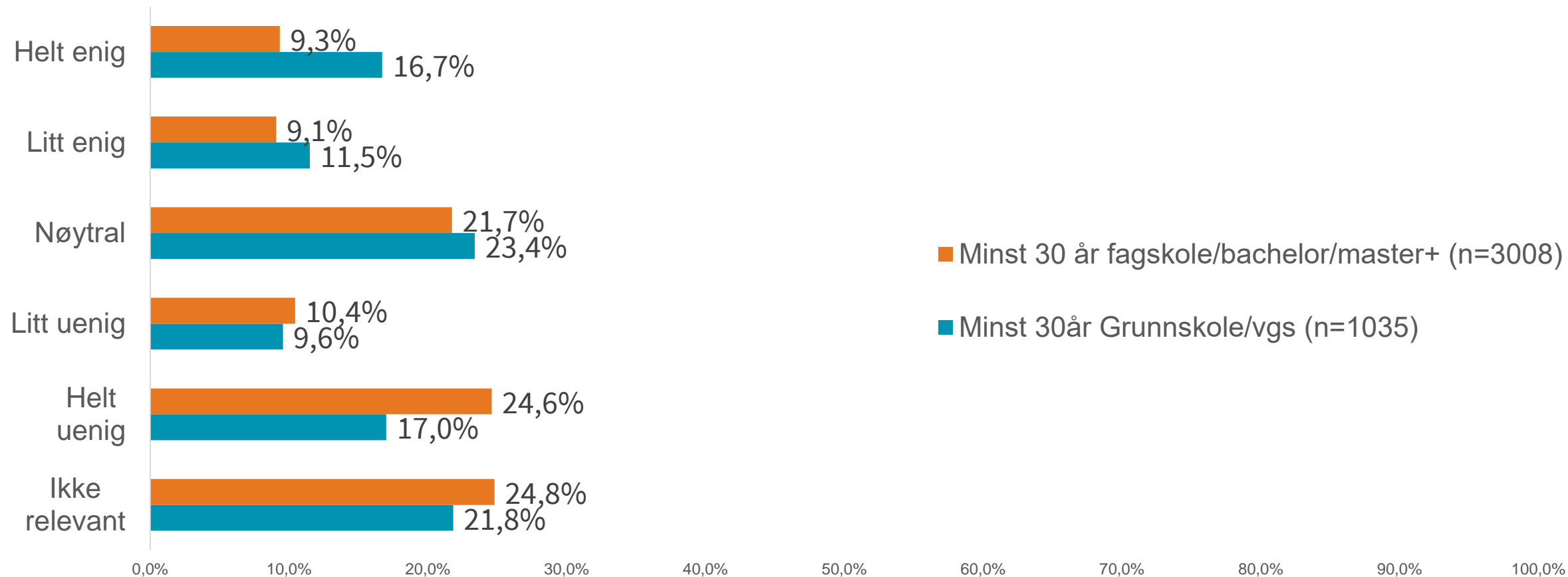
Til deltakere etter utdanning: Jeg har hatt stor nytte av det jeg lærte på kurset privat (signifikant på 0,01-nivå)

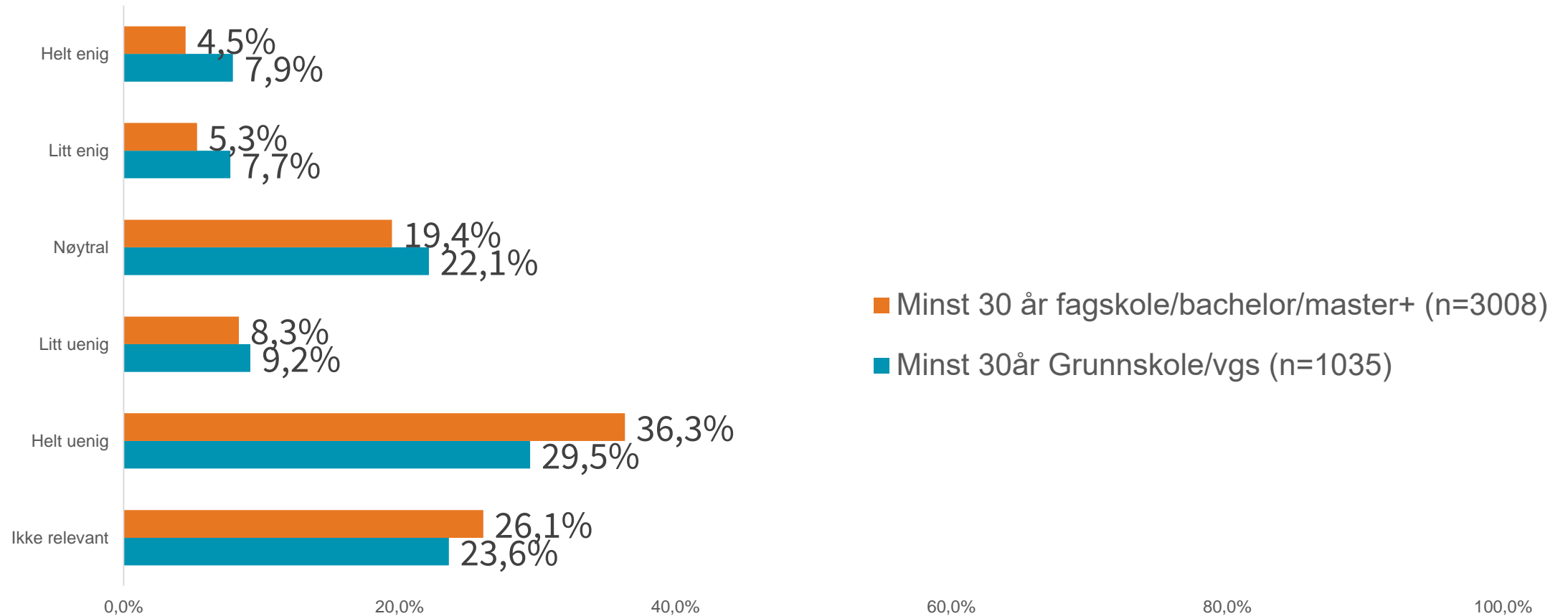
Til deltakere etter utdanning: Jeg har hatt stor nytte av det jeg lærte i min vanlige jobb (signifikant på 0,01-nivå)

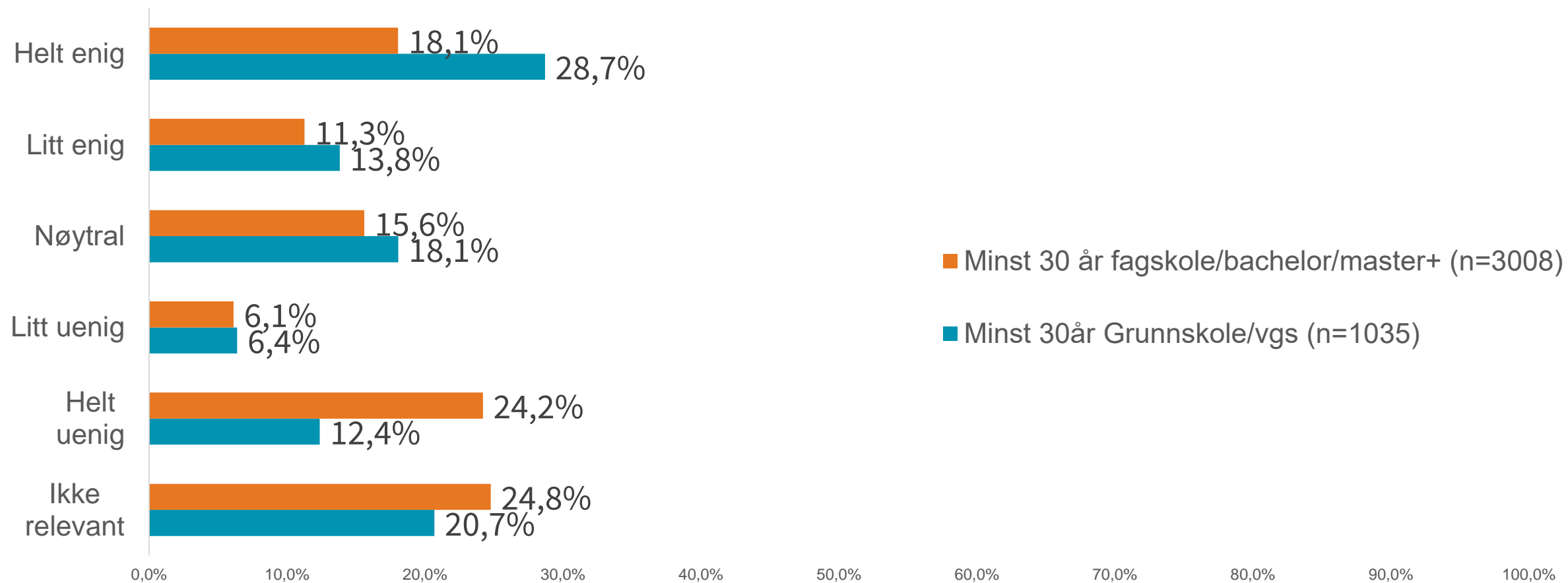
Til deltakere etter utdanning: Det kan gi meg jobbmuligheter jeg ikke ville hatt uten kurset (signifikant på 0,01-nivå)

Til deltakere etter utdanning: Jeg ville "tette et hull" i min cv (signifikant på 0,01-nivå)

Til deltakere etter utdanning: Jeg trengte kompetansepåfyll til min vanlige jobb (signifikant på 0,01-nivå)

Flere forteller om et nytt møte med undervisning i mer voksenalder, der forskjellen er at nå er de motivert.

N: forskjellen på dette kurset og svennebrevet? Er dette annerledes?

I: det var på en måte et pliktløp. For å få fullført skolegangen, den gangen. Nå har vi valgt det selv.

I: har valgt det selv ja.

I: så det er himmelvid forskjell.

I: det gir mer mening, det er noe du driver med til hverdags, det er mer forståelse i det.

I: lettere å relatere seg.

I: når du gikk på VGS visste du ikke hva det gikk i, hva du gikk til.

Teorikurs til fagbrev (AoF)

I: Jeg har alltid vært den som setter meg bakerst i klasserommet, dapper av uten å fullføre. Mange år siden jeg gikk på skolen. Men nå i en alder av 45 føler jeg meg moden for å fullføre. Så det er for å teste meg selv.

I: Jeg er god i praksis, men jeg er ikke teoretisk sterk. Så det å kunne snakke med en pedagog uten at de føler at du ikke er god nok på grunn av at du ikke har de pedagogiske ordenene, å kunne jevne ut den ulikheten. Det er min hovedmotivasjon framfor lønnen.

Motivasjon

Bedre lønn. Kanskje tilgang til andre arbeidsoppgaver, arbeidsmuligheter. Hvis man får fagbrevet. Begge deler henger høyt.

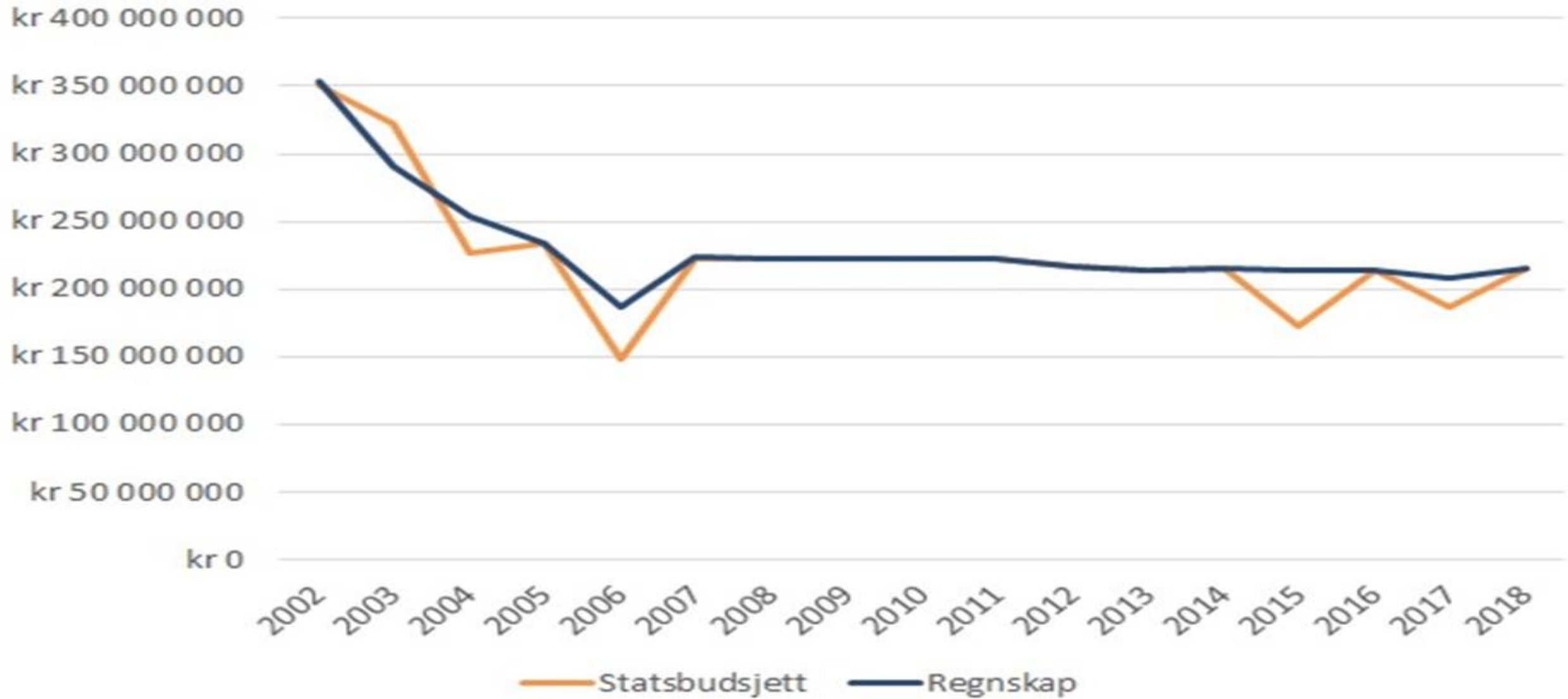
Bli bedre kjent med fagspråket. I flere år har jeg søkt i barnehagen, og da var det – for to tre år – masse annonser for barnehageassistent. Det finnes ikke mer. Nå er det barne- og ungdomsfagarbeider. Og jeg ser at foreldre har større forventninger til personer som jobber, at de er utdannet i yrket de jobber i.

Nye utfordringer. Muligheter senere. Også vil jeg ha andre arbeidsoppgaver enn det jeg har i dag. Også er det litt fordi jeg er engasjert og brenner for et fag.

Økonomiske rammevilkår

Hvordan opplever kursdeltakere og lærere/instruktører de økonomiske rammevilkårene for kursene?

Statstilskudd til studieforbund (2018-kroner)

Nøkkelinformant:

Nå jobber vi med å få til møte med Bent Høie [nåværende Helseminister, H]. Jeg skriver til alle stortingskomiteer hvert år og klager fortsatt over budsjettposter som ble borte i 2013, bare for å vise hva vi hadde før. Med langtidsframskriving av hvordan det går og hvor mange flere deltagere vi har fått og sånn.

Blir det kurs neste år også, eller skal det kuttes?

N: har det vært store utfordringer underveis?

I: det har jo vært at vi ikke visste om vi fikk midler midt i semesteret.

I: det var litt krise ja.

I: det var leit for deltakerne og oss.

I: er det en bølgedal tenker man fort: er dette noe å holde på med? Men, det har kommet opp igjen hver gang, bare man her tålmodige.

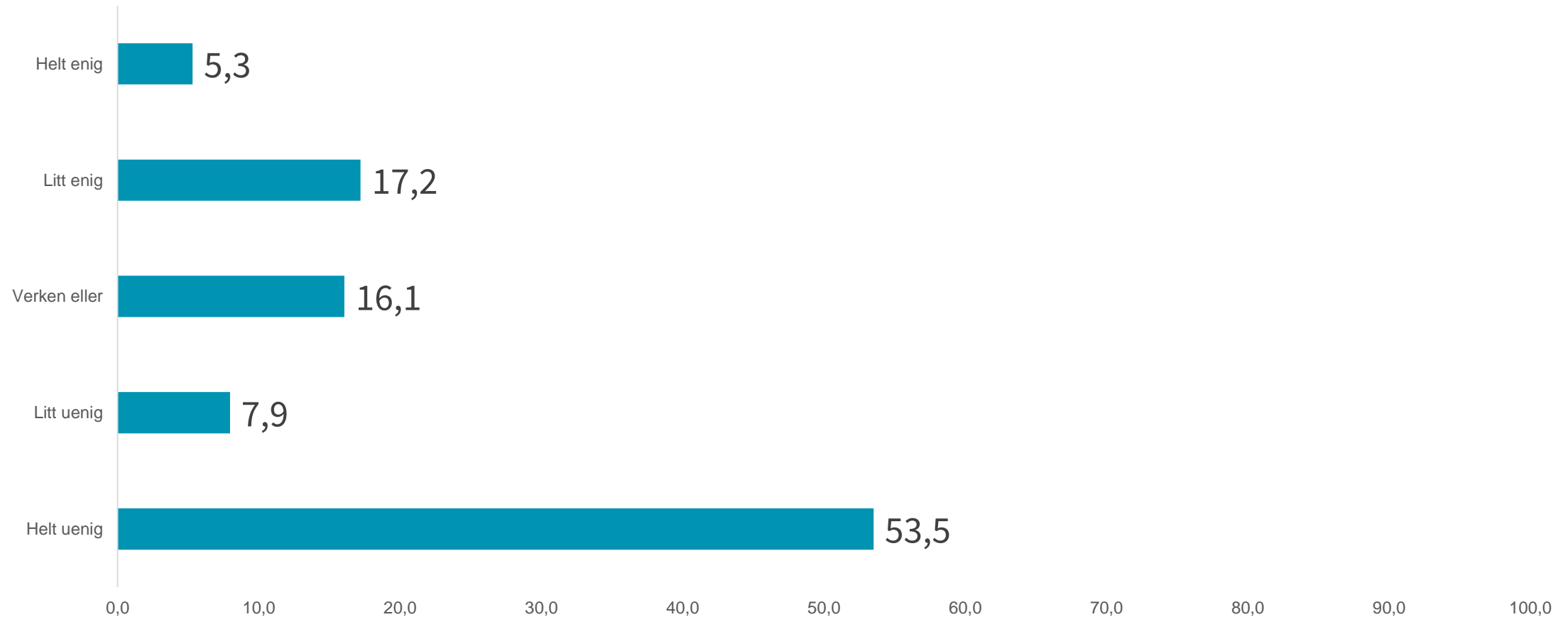
I: ja da. Men det jeg kan si som utfordring, det er at det tildeles midler på årsbasis, på egentlig halvårsbasis. Semesterbasert.

N: utrygghet?

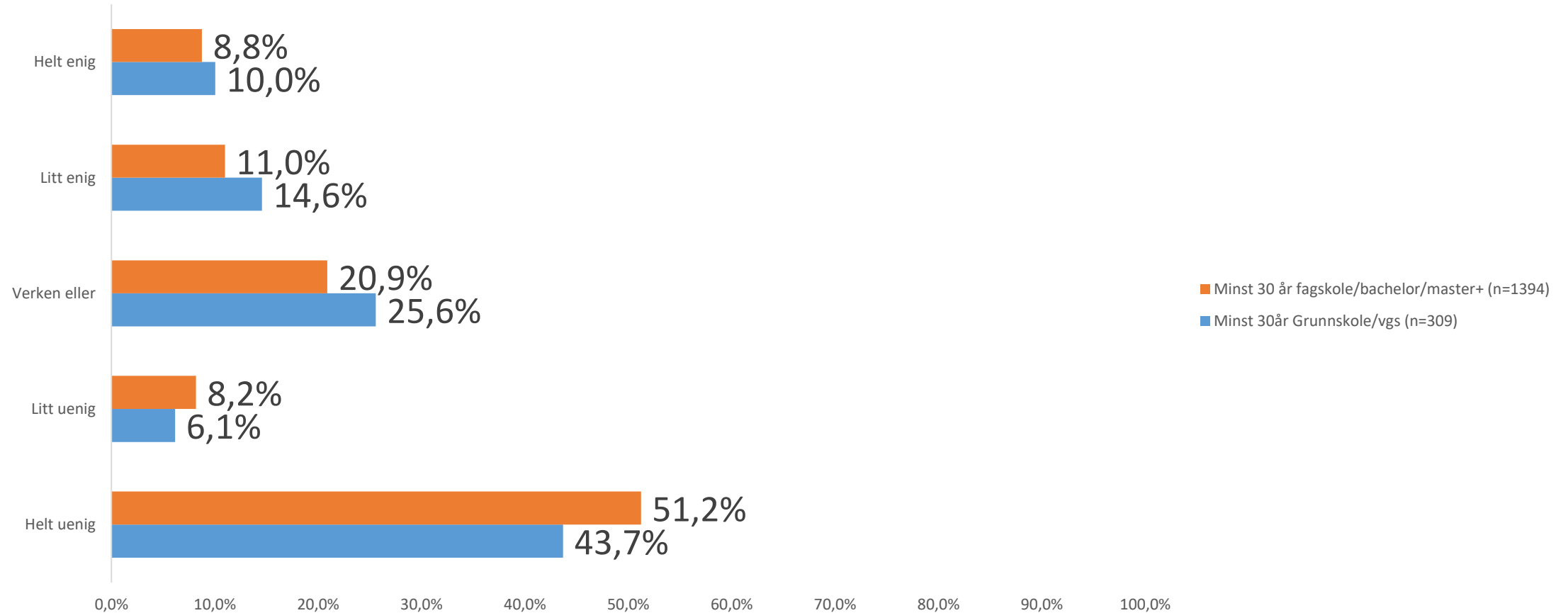
I: vi vet ikke hundre prosent sikkert om vi kan fortsette etter nyttår. Det kan vi ikke vite med hundre prosent sikkerhet. Vi kan ta utgangspunkt i det. Fordi musikk i fengsel og frihet er presset økonomisk, og det dukker opp nye statsbudsjett. Men de gjør så godt de kan i studieforbundet, men det er en utfordring for oss og deltakerne. [...]

I: skal du se fra vårt synspunkt, ingen har råd til å vente på noe som kanskje skal [setning ikke fullført]. Så har man andre forpliktelser. For deltakerne. Usikkerheten er verst.

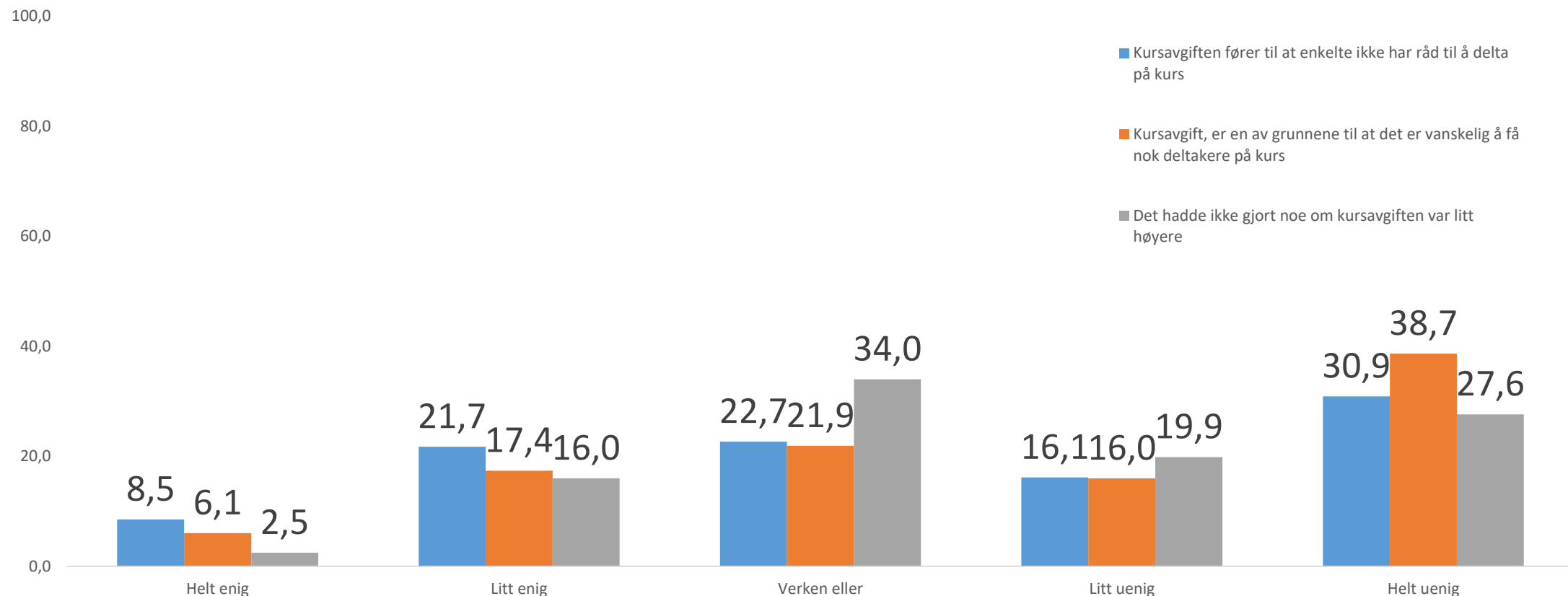
Jeg var usikker på om jeg skulle delta på kurset pga kursavgiften (n=4501, prosent)

Høy kursavgift, er en av grunnene til at jeg ikke har deltatt på flere kurs (signifikant på 0,05 nivå).

Til lærere/instruktører: Ta stilling til følgende påstander om kursavgift (n=644, prosent)

Historie

Jeg er 73 år og det er kurs med seniordans. Det er læring hele tiden, konsentrasjon, det å få hjerne og kropp til å samarbeide i mønster, rytme og samarbeid med andre. Det er viktig for meg og for dei andre på kurset å holde hodet klart og kroppen fungerende. Ser at dei som går på seniordans har gode kroppsholdninger og musikken og dansen gir humør og lyst til å holde det gående, flott sosialt. Vi gleder oss til hver gang. Med bedre utsikter for alderdommen. Deltaker

Elever som kommer og takker i etterkant fordi kompetansen de hadde opparbeidet på kurset bidro til at de har reddet liv.
Instruktør

Råd til myndighetene fra 3 deltakere

Studieforbundene tilbyr mulighet til viktig læring, og spesielt at det er et lavterskeltilbud som muliggjør koblinger mellom de som tilbyr læring og de som ønsker læring.

Studieforbundene er viktige bidragsytere for å styrke det frivillige arbeidet som drives rundt om i landet gjennom kursstøtten som gis.

Studieforbundenes fleksibilitet og raske tilrettelegging av kurs fyller viktige funksjoner i f.t. omstilling i arbeidslivet og i f.t. inkludering.

Råd til myndighetene - lærere

Kursvirksomhet fremmer deltagelse, inkludering og motvirker utenforskap. Bidrar til mindre arbeidsledighet og er helsefremmende.

Instruktør

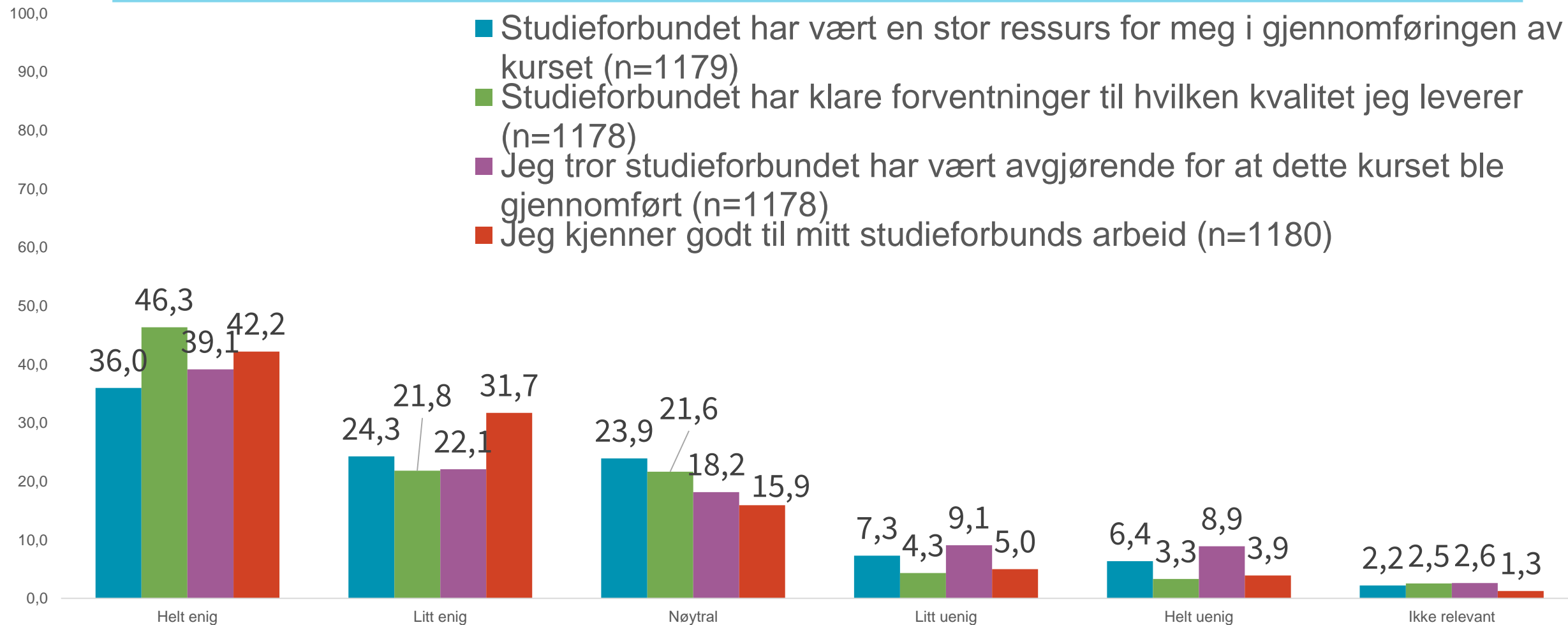
Praktikere som har skjønt at de også kan takle teoretiske problemstillinger så lenge det settes inn i en jobsammenheng som de kjenner seg igjen i.

Instruktør

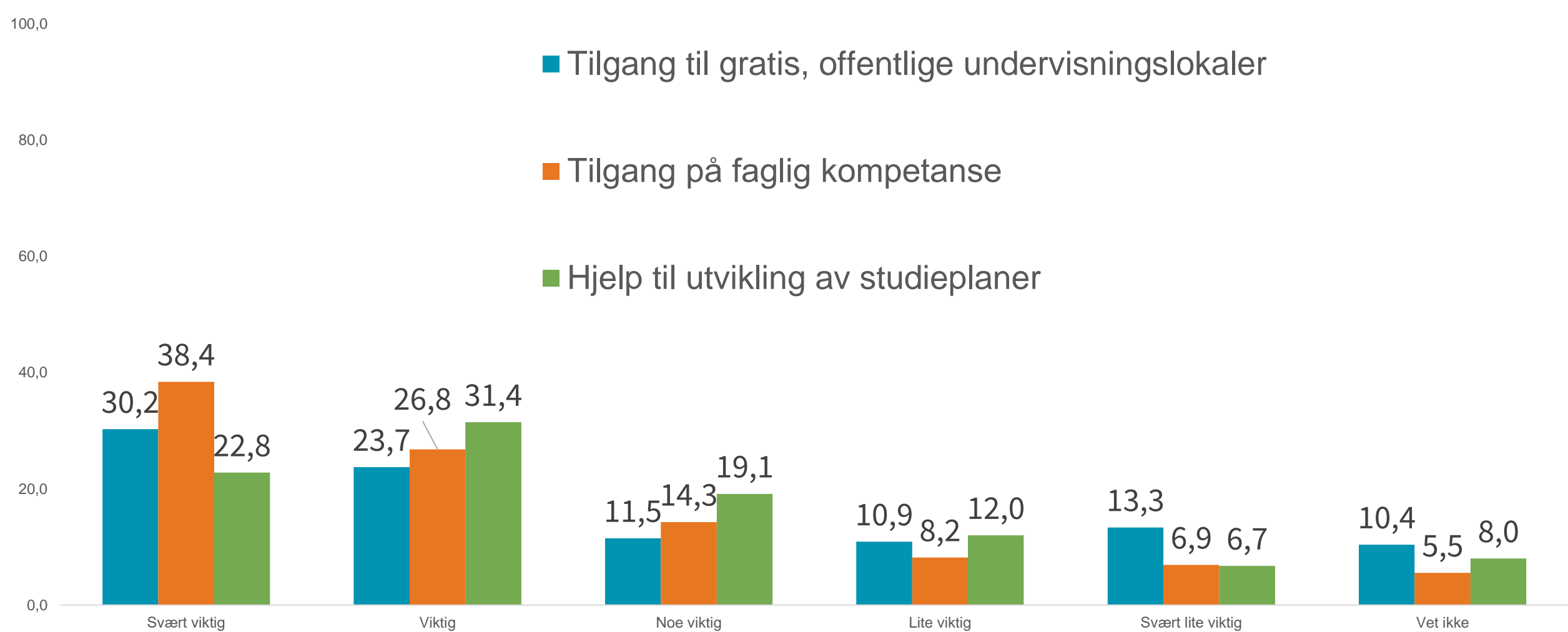
-
- I hvilken grad framstår studieforbundene som synlige, og hvilken rolle spiller de for henholdsvis lærere/instruktører og kursdeltakere?

Ta stilling til følgende påstander om ditt studieforbund ... (prosent)

- Studieforbundet har vært en stor ressurs for meg i gjennomføringen av kurset (n=1179)
- Studieforbundet har klare forventninger til hvilken kvalitet jeg leverer (n=1178)
- Jeg tror studieforbundet har vært avgjørende for at dette kurset ble gjennomført (n=1178)
- Jeg kjenner godt til mitt studieforbunds arbeid (n=1180)

Til lærere/instruktører: Om ditt studieforbund: Hvor viktig er følgende: ... (n=1177, prosent)

Sluttkommentarer

Kurstilbod gjennom Studieforbundet Funkis har vore avgjerande for at eg er der eg er idag etter mange års sjukdom. Utan lavterskel studietilbod, meir kunnskap om eigen situasjon og muligheter, så er eg redd for at eg hadde sittet/ligget ganske isolert heime, og ikkje vore i stand til å delta i samfunnet og organisasjonslivet. For meg har dette betydd alfa og omega.

Sluttkommentar, deltaker

Sluttkommentarer

Det er veldig viktig at befolkningen har gode kurstilbud med liten egenandel, spesielt nå når eldrebølgen har nådd Norge og det er mange pensjonister som trenger å kombinere det meningsfylte ved å lære på sosiale arenaer så som kursstedet. Dette er etter min vurdering også viktig for de som er uten arbeid og har falt ut av skole og arbeid.

Deltaker